

Provincie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch

EINDHOVEN

Gemeente Breda

GEMEENTE TILBURG

Aanvraag subsidie professionele kunsten 2021-2024

Digitale handtekening:

Signature Not Verified

Ondertekendienst: GBO.ondertekendienst.zetsolutions.nl
KvK-Nummer: 17122995
KvK-Vestiging:
Datum: 28-01-2020 10:45:44 (UTC tijd)
Receipt: 3a15b5edd3274d50

Provincie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch

EINDHOVEN

Gemeente Breda

GEMEENTE TILBURG

Aanvraag subsidie professionele kunsten 2021-2024

Provincie: § 1 van de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant

's-Hertogenbosch: Subsidieregeling Professionele kunsten 2021-2024 's-Hertogenbosch-Brabantstad

WAAR WILT U UW AANVRAAG INDIENEN?

Indienen bij:

provincie Noord-Brabant en één of meer gemeenten

Bij de gemeente:

's-Hertogenbosch

KOMT U IN AANMERKING VOOR SUBSIDIE?

Bedraagt het aangevraagde subsidiebedrag bij de provincie Noord-Brabant minder dan € 25.000? Nee

Zijn de activiteiten gericht op het restaureren, conserveren, beheren of presenteren van een museale collectie? Nee

Passen de activiteiten binnen het gevoerde beleid conform de Kaders cultuur 's-Hertogenbosch vanaf 2021? Ja

Is de subsidieaanvrager een onderneming die in financiële moeilijkheden verkeert als bedoeld in artikel 2 onder nummer 18 [Algemene Groepsvrijstellingsverordening](#)? Nee

Is de subsidieaanvrager een onderneming ten aanzien waarvan er een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder besluit van de Europese Commissie waarbij de steun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard? Nee

NB. Definitieve besluitvorming door de betreffende Colleges over de verlening van de subsidie volgt pas na inhoudelijke beoordeling van uw volledige aanvraag.

GEGEVENS ACTIVITEITEN

De antwoorden op de vragen in deze rubriek fungeren als korte samenvatting van het activiteitenplan. Het antwoord mag bestaan uit een verwijzing naar een specifiek onderdeel van uw activiteitenplan.

Naam

Looptijd van de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd

Geplande startdatum Geplande einddatum

SUBSIDIEVEREISTEN

Worden de activiteiten in belangrijke mate uitgevoerd in de provincie Noord-Brabant?

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan

Worden de activiteiten in belangrijke mate uitgevoerd in 's-Hertogenbosch?

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan

Is de subsidieaanvrager op het gebied van professionele kunsten een:

- 1°. ontwikkelinstelling;
- 2°. producerende instelling; of
- 3°. presentatie instelling.

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan

Zijn de activiteiten gericht op professionele kunsten binnen een van de volgende functies?

Ja

overige activiteiten gericht op het ontwikkelen, produceren of presenteren van professionele kunsten

Is de subsidieaanvrager een instelling met:

- 1°. hoge artistiek-inhoudelijke kwaliteit, wat betreft visie, oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht;

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

2°. hoge zakelijke kwaliteit, blijkend uit de bedrijfsvoering en de inhoudelijke haalbaarheid van de activiteiten;

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

3°. tenminste een bovenlokale functie;

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

4°. een missie en visie op haar rol in de Brabantse culturele infrastructuur;

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

5°. de activiteiten passen binnen het gevoerde beleid conform de Kaders cultuur 's-Hertogenbosch vanaf 2021;

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

Verklaart de subsidieaanvrager dat hij de volgende codes onderschrijft:

1°. Governance Code Cultuur;

2°. Fair Practice Code;

3°. Code Culturele Diversiteit;

Ja

Zijn de activiteiten gericht op publiekswerking of een specifieke doelgroep en monitoring daarvan, blijkend uit een communicatiestrategie?

Ja

Beschrijf dit in uw activiteitenplan.

Overlegt u een activiteitenplan en meerjarenbegroting overeenkomstig de vastgestelde modellen?

Ja

Voeg aan het eind van het formulier de verplichte bijlagen toe.

VERDEELCRITERIA

Beschrijf de antwoorden op de verdeelcriteria duidelijk in uw activiteitenplan.

Heeft u de mate waarin de activiteiten een hoge artistiek-inhoudelijke kwaliteit hebben wat betreft visie, oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht beschreven in uw activiteitenplan?

Ja

Heeft u de mate waarin de activiteiten hoge zakelijke kwaliteit hebben wat betreft omgevingsbewustzijn en ondernemerschap beschreven in uw activiteitenplan?

Ja

Heeft u de mate waarin de activiteiten publiekswerking hebben of gericht zijn op een specifieke doelgroep, wat betreft binding met het bestaande publiek of de doelgroep en inspanningen voor duurzame opbouw en vernieuwing van publiek of de doelgroep, beschreven in uw activiteitenplan?

Ja

Heeft u de mate waarin de activiteiten bijdragen aan een evenwichtige culturele infrastructuur wat betreft spreiding en inhoud in de provincie Noord-Brabant en bijdrage aan het bovenlokale, regionale of landelijke cultuuraanbod. beschreven in uw activiteitenplan?

Ja

FINANCIËN

BTW/omzetbelasting

Kunt u de BTW op deze activiteiten verrekenen of de BTW compenseren? Ja

Meerjarige activiteitenbegroting en gevraagd subsidiebedrag

Bij de aanvraag wordt een sluitende meerjarige activiteitenbegroting ingediend op basis waarvan de subsidiehoogte kan worden

bepaald. De begroting bevat een overzicht van de in de subsidieperiode geraamde inkomsten en uitgaven van de aanvrager, voor zover deze betrekking hebben op de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd.

Met 'sluitend' wordt bedoeld dat de begroting wordt voorzien van een financieringsplan waaruit kan worden opgemaakt op welke wijze en door wie de kosten van de activiteiten worden gedekt. Hierbij dient de eigen bijdrage van de aanvrager te worden vermeld alsmede het totaal gevraagde subsidiebedrag, zodat het financieringsplan uitkomt op 100% dekking van de totale projectkosten. Zorg ervoor dat de in deze begroting genoemde kosten aansluiten bij de in het activiteitenplan genoemde activiteiten.

Begrote totale kosten activiteiten exclusief BTW €

Wat is de hoogte van het totaal gevraagde subsidiebedrag bij de provincie Noord-Brabant exclusief BTW? €

Wat is de hoogte van het totaal gevraagde subsidiebedrag bij de gemeente 's-Hertogenbosch exclusief BTW? €

Voeg aan het eind van het formulier de verplichte bijlage toe.

Bevoorschotting

Voor aanvragen bij 's-Hertogenbosch worden afspraken over betalingstermijnen in de beschikking gemaakt.

Verklaring bezoldigingsnorm

Op basis van artikel 8 tweede lid, van de [algemene subsidieverordening Noord-Brabant](#) wordt de subsidie geweigerd indien de Brabantnorm wordt overschreden.

Heeft u de verklaring bezoldigingsnorm volledig ingevuld, ondertekend en toegevoegd?

Ja

BIBOB

Wet Bibob - bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur

Aanvragen boven de € 25.000 kunnen in de steekproef vallen. In dat geval krijgt u het Bibob vragenformulier toegestuurd. Wij vragen u dit binnen twee weken in te vullen en aan ons te retourneren.

[Bibob informatie op www.bibob.nl](http://www.bibob.nl)

AANVRAGER

Voor de rol als indiener kijkt u naar de hoedanigheid waarin u de aanvraag doet.

Bent u zelf of uw bedrijf/instelling ontvanger van de subsidie of doet u de aanvraag voor een ander?

Beantwoord onderstaande vragen zodat op de volgende pagina de juiste gegevens kunnen worden gevraagd.

Dient u het formulier in als? bedrijf of instelling

De aanvraag is voor mezelf

Organisatie/Instelling (rechthebbende)

Naam bedrijf of instelling

LET OP: alleen als uw machtiging eHerkenning van toepassing is op een specifieke vestiging vult u ook het vestigingsnummer in

Inschrijvingsnummer KvK Vestigingsnr. [Kvk nr en Vestigingsnr](#)

Rekening nr [IBAN Check](#)

Ten name van

Contactpersoon organisatie/instelling

Aanspreektitel

Voorletter(s)

Achternaam

Functie

Telefoonnr

E-mailadres (rechthebbende)

Controle E-mailadres

ADRESGEGEVENS

Adresgegevens (rechthebbende)

Gebruikt u een postbus?

Nee, correspondentie via huis-adres

Is dit een Nederlands adres/postbus?

Ja

Huisadres

Na invoeren van postcode en huis-/postbusnummer worden automatisch de bijbehorende overige gegevens opgehaald.

Postcode

Huisnummer Toevoeging

Straat

Plaats

Gemeente

INDIENINGSWIJZE EN BIJLAGEN

Wijze van ondertekenen en indienen

Ondertekening met eHerkenning Ja

Verplichte bijlagen

Let op. De gemeente 's-Hertogenbosch kan maximaal 20MB aan bijlagen ontvangen via dit formulier.

Activiteitenplan conform model	71403099_5294705_DEF_Festival_Cement_aanvraag_2021-2024.pdf
Meerjarenbegroting conform model	71403099_5294706_DEF_Cemen_meerjarenbegroting2124.xlsx
Verklaring geen financiële moeilijkheden	71403099_5294275_Verklaring_geen_fin_moeilijkheden.pdf
Verklaring bezoldigingsnorm	71403099_5294276_Verklaring_bezoldigingsnorm.pdf

Verklaring

Aanvrager verklaart:

- alle gegevens in het aanvraagformulier en de bijlagen volledig en naar waarheid te hebben ingevuld en alle verplichte bijlagen te hebben bijgevoegd;
- bevoegd te zijn tot het indienen van de subsidieaanvraag;
- ermee bekend te zijn dat alle ingediende gegevens openbaar zijn, tenzij daarop een uitzonderingsgeval als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur van toepassing is;
- ermee akkoord te gaan dat persoonsgegevens kunnen worden geregistreerd ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies.¹

¹ De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geeft u bij registratie van uw gegevens het recht op inzage. Dit houdt in dat u kunt opvragen welke gegevens er van u zijn geregistreerd en voor welke doeleinden die gegevens worden gebruikt. Algemene informatie over de Wbp en het aanvragen van de brochure handleiding Wet bescherming persoonsgegevens kunt u vinden op de algemene site van de Rijksoverheid of krijgen via de infolijn van de Rijksoverheid, telefoonnummer 1400 (lokaal tarief).

FESTIVAL CEMENT

2021-2024

INHOUD

INLEIDING	3
MISSIE	3
VISIE	3
ORGANISATIE	3
ACTIVITEITEN	4
PUBLIEKSPROGRAMMA	5
VERDIEPINGSPROGRAMMA	8
MAKERSTRAJECTEN	10
MEERWAARDE	11
CEMENT IN DE (INTER)NATIONALE KETEN	
VAN TALENTONTWIKKELING	11
CEMENT IN DE REGIO	14
COMMUNICATIE EN PUBLIEKSWERKING	16
PUBLIEK	16
MARKETING	17
PUBLIEKSWERKING	17
CODES	18
TOELICHTING BEGROTING	19

INLEIDING

Dit activiteitenplan is opgesteld door Stichting Cement ('s-Hertogenbosch). Het brengt de activiteiten en ambities van Festival Cement in 2021 tot en met 2024 in beeld.

MISSIE

Festival Cement plaatst jonge pioniers in de podiumkunsten midden in de wereld. Festival Cement is een presentatie- en ontmoetingsplek. Het is een ruimte voor het bevragen van podiumkunstvormen en belangwekkende actualiteit. Cement nodigt publiek, maker, student en professional actief uit om daarover de dialoog aan te gaan.

VISIE

Festival Cement is een solide bodem voor jonge makers. Elk jaar, eind maart, tonen 20 jonge makers uit Nederland en Vlaanderen hun werk in 's-Hertogenbosch aan een nieuwsgierig publiek. Het programma van Festival Cement is een **podium** voor het werk van een nieuwe generatie podiumkunstenaars en geeft ruimte en zichtbaarheid aan hun ontwikkeling. De signatuur van het programma wordt bepaald door de makers die Cement selecteert. Festival Cement biedt geen overzicht, maar alle voorstellingen en onderdelen naast elkaar vormen een uitspraak: een uitspraak over belangwekkende ontwikkelingen binnen het werk van een nieuwe generatie en over de kwesties waar deze zich mee bezighoudt. Cement laat zien dat actualiteit en kunst onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

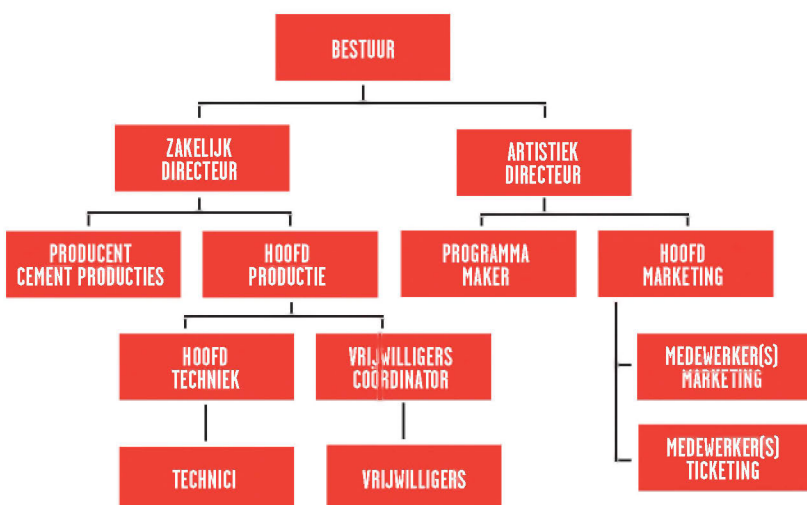
Tijdens en in aanloop naar het festival dient Cement als ontmoetingsplek en (**onderzoeks**)ruimte voor makers, bezoekers en deelnemers.

Het jaarlijkse festival maakt het jaar rond de groei van jonge makers en hun praktijk mogelijk. Vanuit het Zuiden kweekt Cement een **voedingsbodem** voor een gezond en vernieuwend cultureel klimaat, waar zowel maker als publiek van profiteert. Het zorgt voor nieuwe aanwas, kwalitatieve programmering tijdens én buiten het eigen festival en originele contextprogramma's. Festival Cement biedt een essentieel fundament aan jonge podiumkunstenaars en is onmisbaar in de keten van talentontwikkeling in Nederland en Vlaanderen.

De komende jaren stapt Cement nog meer naar buiten om de **dialoog** tussen Cement en zijn omgeving actiever, duurzamer en nóg waardevoller te maken. Om zelf verwonderd en nieuwsgierig te blijven. Om ervoor te zorgen dat nieuwe vormen vaker gezien en nieuwe verhalen beter gehoord worden.

ORGANISATIE

Om het festival en de onderliggende bouwstenen te realiseren is de organisatie het hele jaar operationeel. Aan de basis van Festival Cement staat een vast team van 2 FTE, bestaand uit een artistiek directeur (0,8), zakelijk directeur (0,8) en hoofd marketing (0,4). Het is een kleine, flexibele organisatie die samen met andere culturele organisaties kantoor houdt in Pand18 in het centrum van 's-Hertogenbosch. In aanloop naar en tijdens het festival breidt de organisatie uit met een (technisch) productieteam, ticketing- en marketingmedewerkers, een contextprogrammeur en een flinke groep trouwe vrijwilligers.

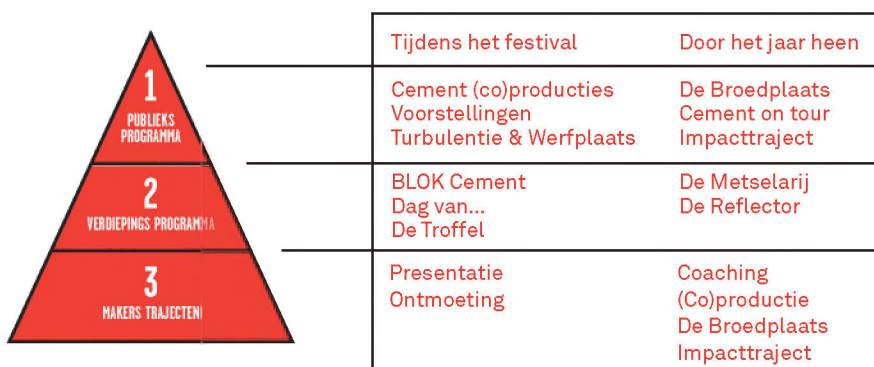

ACTIVITEITEN

Festival Cement vindt jaarlijks plaats in 's-Hertogenbosch. Per editie tonen gemiddeld 20 makers samen ongeveer 100 voorstellingen gedurende 9 opeenvolgende dagen in maart. Het festivalhart bevindt zich in het WerkWarenhuis op de Tramkade. Hier verzamelen publiek, professionals, makers en studenten zich. De voorstellingen spelen op verschillende plekken in de stad: onder andere bij Babel, Theater Artemis, Pand18 en de Verkadefabriek. Openbare en op maat gemaakte (context)programma's en arrangementen maken het festivalprogramma compleet.

Activiteit	Start- en einddatum	Resultaat
1. Festival Cement 2021	19 t/m 27 maart 2021	Aantal voorstellingen: 20 waarvan 5 (co)producties Aantal festivalbezoekers: 4000 waarvan 350 via arrangement Inkomsten per bezoeker: €9,00
2. Festival Cement 2022	18 t/m 26 maart 2022	Aantal voorstellingen: 20 waarvan 5 (co)producties Aantal festivalbezoekers: 4250 waarvan 385 via arrangement Inkomsten per bezoeker: €9,34
3. Festival Cement 2023	24 maart t/m 1 april 2023	Aantal voorstellingen: 20 waarvan 5 (co)producties Aantal festivalbezoekers: 4500 waarvan 445 via arrangement Inkomsten per bezoeker: €9,82
4. Festival Cement 2024	22 t/m 30 maart 2024	Aantal voorstellingen: 20 waarvan 5 (co)producties Aantal festivalbezoekers: 4750 waarvan 505 via arrangement Inkomsten per bezoeker: €10,23

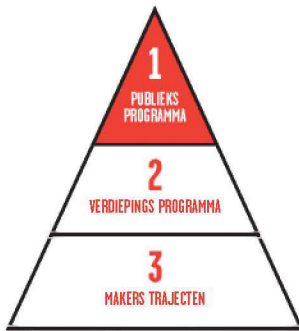
Cement produceert elk jaar ten minste twee eigen producties en drie coproducties, die na het festival vaak op tournee gaan. Makers en hun teams worden artistiek en zakelijk gecoacht. Daarnaast onderzoekt Cement met makers en publiek de impact van (podium)kunst. Samen met Theater Artemis en Theaterfestival Boulevard is Cement verantwoordelijk voor De Broedplaats: per jaar komen zeven jonge makers een aantal weken artistiek onderzoek doen. Cement vormt samen met de samenwerkende partners in PLAN een belangrijk netwerk voor talentontwikkeling en een duurzaam productieklimaat in Noord-Brabant.

Het activiteitenpalet van Cement is breed, maar duidelijk ingericht: het jaarlijkse publieksprogramma (1) steunt op de onderliggende activiteiten, waarmee Cement het werkveld sterkt (2) en makers ondersteunt (3). De uitkomsten van onderliggende activiteiten worden zichtbaar in het topje van de ijsberg – het festival – waar ze in aanraking komen met publiek. Publiek wordt door Cement uitgenodigd om steeds dieper te duiken en zich te verbinden aan de ontwikkeling van makers.

Bijna 8 jaar geleden werd met het verdwijnen van de twee oprichters (Productiehuis Brabant en Huis van Bourgondië) de grond onder Cement weggevaagd. De daaropvolgende kunstenplanperiodes is er hard gewerkt om het podium te redden en is er een productietak opgericht. Dat is méér dan gelukt. Nu **ontwikkelt, produceert én presenteert** Stichting Cement weer volop werk van de nieuwe generatie professionele podiumkunstenaars. De omzet is verdrievoudigd en Cement vervult een onmisbare functie in de keten van talentontwikkeling.

Cement heeft zijn ideale pasvorm gevonden. Méér activiteiten per jaar uitvoeren gaat ten koste van de kwaliteit van het programma en de persoonlijke aanpak van Cement. Daarom wordt er komende jaren gestreefd naar een verhoging van inkomsten per bezoeker en een sterkere binding met publiek. Cement zet in op verkoop aan en duurzame verbinding met groepen in het sociale domein, kunstvakopleidingen en het zakelijke circuit. De komende kunstenplanperiode gaat over het behouden van wat er is (her)-opgebouwd, het beter ontsluiten van alles wat er te beleven valt bij Cement en het uitbreiden van een betrokken publiek.

PUBLIEKSPROGRAMMA

Festival Cement is hét toonaangevende festival voor het ontwikkelen en tonen van jong werk uit Nederland en Vlaanderen. Je ziet er werk dat klaar is voor publiek en dialoog. De (podium)kunstenaars op Festival Cement staan aan het begin van een beroepspraktijk van maken, presenteren en expliciteren. Op Festival Cement volgt het publiek de ontwikkeling van kunstenaars. Ontmoeting tussen maker en publiek staat centraal.

Een nieuwe generatie makers

Festival Cement is ingebed in 's-Hertogenbosch en het Zuiden, maar geselecteerde makers komen uit alle windstreken. Ongeveer de helft van de jaarlijkse selectie werkt vanuit Vlaanderen en de andere helft vanuit Nederland. Grofweg de helft is helemaal nieuw op het festival en de andere helft zijn makers die terugkeren. Makers stromen pas uit op het moment dat hun praktijk vorm heeft gekregen, hun werk een circuit kent, een publiek is opgebouwd en ze gezien zijn door het professionele veld. Publiek gaat op die manier een langdurige verbinding met ze aan en volgt hun ontwikkeling.

De signatuur van de selectie wordt bepaald door de nieuwe generatie makers. Cement zoekt makers die een publiek uitnodigen om opnieuw te kijken, te denken en te verhouden. Naar de wereld, naar onszelf, onze rollen en verwachtingen, en naar de gekende verschijningsvormen, systemen en esthetieken. Cement werkt met een generatie makers die wars is van het alleenrecht op expertise en zich niet altijd bedient van het idioom en de regels van een discipline. Het is een generatie die het liever zelf en samen wil doen, die op verschillende plekken werkt en zich graag vanuit gelijkwaardigheid of gedeelde nieuwsgierigheid laat voeden.

“ Verbeelding is een belangrijke en politieke vaardigheid waar steeds minder ruimte voor is. Onze maatschappij zit al zo vol beelden dat we zelf niets meer hoeven te verbeelden. Maar als we de wereld willen veranderen, moeten we haar eerst anders kunnen voorstellen. - [REDACTED] maker

Vrije ruimte

Het podium is de ultieme vrije ruimte. Oneindig. Voor vorm, voor inhoud, voor een oefening in burgerschap waarin de gemeenschappelijke denkkracht en ervaring de kracht heeft om verandering op gang te brengen, en bestaande structuren open te breken. De kunstenaar stelt er alternatieven voor, verruimt ons voorstellings- en inlevingsvermogen en spreekt onze verbeeldingskracht aan. Festival Cement gelooft in deze vrije ruimte waar kunstenaar en publiek zich laten voeden en inspireren door elkaar. Waar nieuwsgierigheid en betrokkenheid helpen om niet angstig te zijn, maar optimistisch.

Passend bij het vernieuwende karakter van jong werk, gaat een belangrijk deel van de voorstellingen op Festival Cement aan de haal met de theaterconventies of bevraagt deze. Cement vormt zich naar de wensen van de maker en zoekt mee naar de omstandigheden waarin een werk het best tot zijn recht komt. Er is altijd een theatrale component (duur, beweging, live performance), maar het werk kan vele verschillende vormen hebben. Van een tekstvoorstelling tot installatie, van denkoefening tot levende tentoonstelling en van hiphopvideo tot koorervaring, Cement kent ze evenveel zwaarte toe. Werk met een meer beeldend of installatief karakter wordt niet beschouwd als randprogramma of aankleding, maar krijgt evenveel aandacht binnen de programmering en publiciteit.

“ Sinds 2013 heeft Cement zich ontwikkeld tot een rijk productie- en presentatieplatform voor jong talent, waar je jaar na jaar de ontwikkeling van nieuwe vormen, stijlen en stromingen kan volgen, van studentenwerk tot (inter)nationale doorbraak. De afgelopen twee jaar zet het festival bovendien in op een randprogramma dat aandacht vraagt voor andere artistieke medewerkers. [...] Deze vraag sluit goed aan bij een generatie jonge makers die meer naar collectieve werkvormen lijkt te neigen, en de alleenheerschappij van de regisseur of choreograaf afwijst. - [REDACTED] NRC, 18 maart 2018

Cement presenteert bestaand werk en première's van nieuwe voorstellingen, waaronder Cement (co)producties en een uitgebreid contextprogramma voor publiek, makers en werkveld.

Cement Producties

Festival Cement heeft stevig doorgebouwd aan de productiefunctie. Ieder jaar produceert Cement het werk van drie makers en toont deze op het festival. Werk van makers die Cement meerdere jaren achtereen produceert (voorheen o.a. [REDACTED]), een afstudeervoorstelling van Toneelacademie Maastricht in coproductie met ViaZuid ([REDACTED]), en [REDACTED] en ad hoc producties ([REDACTED]).

Turbulentie

Turbulentie is een programmaonderdeel waarbinnen (kort) werk van derde- en vierdejaars kunstvakstudenten te zien is in twee- of drieluiken. Zo maakt het publiek kennis met meerdere makers achtereen. Het gaat om voorstellingen die binnen de opleiding zijn gemaakt en een tweede podium verdienen met een groter publiek dan dat van medestudenten en docenten.

Contextprogramma

Cement verbindt vanaf het begin publiek aan het werk van jonge makers. Het werk moet gezien en gehoord worden. Festival Cement ontwikkelt een uitgebreid contextprogramma om verbinding met publiek te smeden en vraagt makers het contextprogramma mee vorm te geven. Hoe kunnen zij de vrije ruimte van het Cement-podium nog meer gebruiken dan alleen voor het spelen van een voorstelling? De vindingrijke Cement-makers cureerden bijvoorbeeld een reeks Tafelredes waarbij publiek aanschoof voor een maaltijd rondom thema's als geloof, design, mens en dier.

Het contextprogramma stimuleert kennismaking, gesprek, verdieping, en de uitwisseling van kennis en ervaring. Er is het **Makersboek**, een jaarlijks collectorsitem boordevol achtergrondinformatie over de makers en hun werk. Wie wil kan aanschuiven aan tafel om ervaringen uit te wisselen tijdens het eten van een **Bordje Cement**. Daarna op de fiets luister je naar een **'Make your own'-inleiding** via een app die je vraagt wat je wil weten over de voorstelling waar je naar onderweg bent. Iedereen is welkom om gezamenlijk de dag af te sluiten in het festivalhart bij de **dagelijkse Talkshow voor het slapengaan**.

De Werfplaats

De Werfplaats is een experimenteerruimte. Een losse coalitie van regisseurs, acteurs, schrijvers, componisten, muzikanten en vormgevers die elkaar nog niet kennen en tijdens Festival Cement de hele week samenwerken aan een werkstuk of interventie. Aan het eind van elke werkdag gooien zij de deuren van hun atelier open voor het publiek.

JAAR ROND WELKOM BIJ CEMENT

Ook buiten het festival is Cement zichtbaar. Vanuit Pand18 trekt Cement de stad, Nederland en Vlaanderen in.

De Broedplaats

In De Broedplaats, een samenwerking tussen Theaterfestival Boulevard, Artemis en Cement, doen makers [REDACTED] onderzoek, beantwoorden een specifieke deelvraag of proberen een nieuwe samenwerking uit. Voor de partners in De Broedplaats is het de uitgelezen kans om makers al werkend te leren kennen. Voor makers is het een kans om niet-productgericht in vrijheid onderzoek te doen. De opbrengst van deze residenties wordt gepresenteerd aan en nabesproken met een intiem publiek.

Cement on tour

Makers die na het festival op tournee gaan met een Cement-(co)productie, worden door Cement begeleid in het uitzetten van hun marketingstrategie. Hun voorstellingen trekken publiek door heel Nederland en Vlaanderen.

Impacttraject

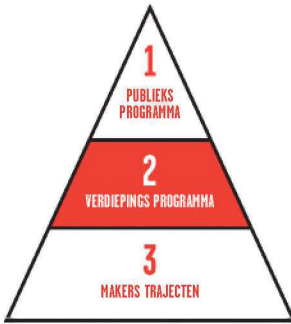
“ Door zo gericht bezig te zijn met de beweging die je wil veroorzaken, kun je veel bewuster kiezen welke middelen je daartoe in wil zetten. Dit heeft ervoor gezorgd dat ik naast mijn voorstellingen ook in andere vormen durf te denken: een denkoefening voor thuis, een podcast, een filosofisch gesprek, een brief aan de toeschouwer, allemaal met als doel elkaar te complementeren en de impact te vergroten. Het contact met de kijkgroep was in dit onderzoek erg waardevol. Hierdoor kon je je ideeën toetsen, werd iets onzichtbaars maar cruciaals zichtbaar: de binnenkant van het hoofd van de toeschouwer. - Bart van de Woestijne, Cement-maker

In 2019 startte Cement een pilot Impact & Makerschap. Het is een onderzoek om de impact van het werk van jonge makers op het publiek te onderzoeken en registreren volgens een van tevoren uitgedachte methodiek. Het begrip impact wordt vaak aangewend om het belang van de kunsten in andere domeinen (het sociale, het politieke) te duiden, maar Cement onderzoekt de impact in relatie tussen toeschouwer en kunstwerk, tussen toeschouwer en maker.

Per jaar bepalen vijf makers in vijf Labs hun impact-in-potentie en krijgen alles aangereikt om hun vragen uit te diepen en te toetsen. Ze ontvangen budget om een 'verbeeldingsvorm' te ontwikkelen waarmee ze de ervaringen van hun publiek verzamelen/registreren of de connectie met het publiek verlengen. Cement stelt een diverse kijkgroep samen van 40 mensen met elk een verschillende blik. Zij krijgen kijkopdrachten en worden kwalitatief geïnterviewd over hun ervaring. Er ontstaat een digitaal (open source) woordenboek voor de nieuwe taal die ontdekt wordt.

De pilot heeft al veel goeds opgeleverd voor de makers, maar ook voor het festival zelf. Het gaat indirect over de publieke waarde van kunst en het festival. Festival Cement zet het traject dan ook door in 2021-2024. Stichting DOEN deelt het enthousiasme. Zij steunen het Impacttraject in elk geval in 2020 tot en met 2023 met een jaarlijkse bijdrage van €30.000,- uit het BankGiro Loterij Fonds.

Tijdens het festival vindt een Impact Meet-up plaats. In 2020 is de eerste editie. Er wordt met mensen uit verschillende sectoren (duurzaamheid, sociaal domein, trendwatchers, stadsarchitecten) gesproken over het meten van ontastbare gegevens. Het gesprek start breed en wordt elk jaar specifieker.

VERDIEPINGSPROGRAMMA

Festival Cement draait niet alleen om de ontmoeting tussen maker en publiek, maar ook om andere verbindingen: studenten en werkveld, jonge zakelijk leiders en makers, dramaturgen en kunstcritici, schrijvers en scenografen, programmeurs en producenten.

“ Ik kwam in contact met programmeurs van onder andere Theaterfestival Boulevard en Theater De Nieuwe Vorst, maar ook de ontmoeting met andere PLAN-makers was voor mij waardevol. Dat scheidt toch meteen een band – als een soort post-doc klasgenootschap. Dat was heel prettig – gewoon door het gevoel dat je in hetzelfde schuitje zit. Allemaal leren, ontwikkelen, bezig met vragen stellen bij wat je doet. Daardoor konden we elkaar alles vragen: ‘hoe pak jij dat zakelijk aan?’ of ‘hoe kom je op dat toffe idee?’. – ██████████ Cement-maker

Cement staat voor een generatie podiumkunstenaars die zichzelf en de ander kent en scherpt. Om dat te bereiken hebben makers veel aan de spiegeling aan hun generatiegenoten. Met een waaier aan programma's heeft Cement in voorgaande perioden die onderlinge makersrelaties gestimuleerd en onderzocht. Cement gelooft – naast individueel gerichte ontwikkeling – in gezamenlijke groei en emancipatie van makers. De komende jaren zet Cement nog nadrukkelijker in op verbinding tussen makers onderling, tijdens het festival én door het jaar heen, onder andere door makers te bevragen in dubbelinterviews of door ze op individueel niveau te koppelen om gebruik te maken van elkaars specifieke expertise. Anderen zitten met elkaar in een Impacttraject of ontmoeten elkaar tijdens De Werfplaats, waarin ze een tijdelijke, maar intensieve verbinding aangaan die ook op lange termijn uitwerking heeft.

FESTIVALPROGRAMMA

Een deel van het jaarlijkse contextprogramma richt zich specifiek op (toekomstige) vakgenoten.

Makerslunch

Makers schuiven aan bij inspirerende festivalgasten ██████████ die terugkoppeling geven over het werk dat ze zagen, over de praktijk van het kunstenaarschap en over cureren.

BLOK Cement

Drie dagen lang werken en discussiëren studenten van verschillende opleidingen samen, bezoeken voorstellingen en volgen masterclasses van makers uit de selectie. Daarnaast kruisen hun wegen met studenten dramaturgie uit Vlaanderen en Nederland en gaan zij in gesprek met de artistieke leiding van het festival. Zo worden er nieuwe banden gesmeed en mogelijke toekomstwegen verkend. Ieder jaar zoeken we naar een manier waarop studenten zich kunnen uitspreken over hun artistieke zoektocht en zich kunnen voorstellen aan elkaar en het festival. Zo schreven ze afgelopen editie elk een manifest over kunst.

De studenten leren taal te geven aan kwaliteit, smaak, motivatie, drijfveren en artistieke uitgangspunten. Ze oefenen samen met studenten van andere opleidingen met misschien andere opvattingen in het formuleren van een visie op hun vak en het veld. Ze zijn binnen BLOK Cement niet elkaars concurrenten, maar collega-kunstenaars in de dop.

Voor studenten dramaturgie uit Utrecht, Amsterdam en Antwerpen is er BLOK Dramaturgie. Ze bezoeken in een tweedaags programma voorstellingen, reflecteren en nemen deel aan de Dag Dramaturgie, een jaarlijkse ontmoeting tussen dramaturgen uit Nederland en Vlaanderen.

“ Vorig jaar bij BLOK Cement was het heerlijk om zo veel verschillende soorten voorstellingen van jonge theatermakers in één week te zien en ze te spreken. Na inspirerende ontmoetingen met Marijn Graven, waar ik nu mee samen werk, ontmoette ik er ook Ischa, muziektheaterstudent, die nu vaste muzikant is bij mijn theatercollectief. Het festival is een veilig, uitnodigend, warm bad voor nieuwe theatermakers: fijn dat het er is! – ██████████ student HKU

Festival Cement is voor mij een open plek die ideeën stimuleert en ondersteunt, risico's durft te nemen over daadkracht en pioniersgeest beschikt. Het is een innovatief en interdisciplinair festival van de lange lijnen en de duurzame investering in makers en voorstellingen. Er is ruimte voor spannende ontmoetingen en dialogen met vakgenoten en het publiek. BLOK Cement staat dicht op de uitvoerings- en werkpraktijk en de deelnemers kunnen kennismaken met alle facetten van het festival. [...] Persoonlijk vind ik het elk jaar een feest om op Festival Cement te komen. Ik kijk ruim van tevoren uit naar het festival omdat het elk jaar een hoogtepunt van het toneelseizoen is." - [REDACTED] dramaturg en medeoprichter van BLOK Cement

De Troffel

Jaarlijks doet Cement een oproep om voorstellingsconcepten in te sturen, om ook ruimte te geven aan dat wat niet vanzelf binnen het blikveld valt. Een leescommissie selecteert 8 concepten die de makers tijdens het festival aan een vakjury presenteren. Zowel deze presentaties als de prijsuitreiking zijn toegankelijk voor publiek. Aan De Troffel is een geldbedrag van €7.500 verbonden en een uitnodiging de realisatie (of voortgang) van het plan op het daaropvolgende festival te tonen. Gemiddeld worden er 60 à 70 concepten ingezonden. Winnaars uit het verleden zijn [REDACTED]

Dag van de ...

Afgelopen jaren organiseerde Cement themadagen, specifiek voor vakgenoten in een bepaalde discipline, zoals de Dag Scenografie en Dag Dramaturgie. Komende jaren komen ook andere disciplines aan bod tijdens bijvoorbeeld de Dag Techniek en Dag Theaterdocent.

JAAR ROND WELKOM BIJ CEMENT

Makers en andere (toekomstige) professionals zijn het jaar rond welkom bij Cement, voor verdieping en ontwikkeling.

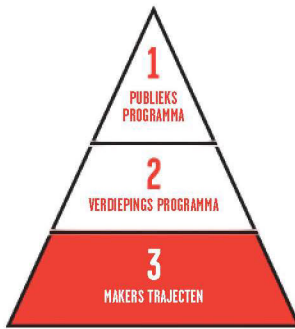
De Metselarij

Festival Cement begon De Metselarij eind 2015 uit verantwoordelijkheidsgevoel voor een nieuwe generatie zakelijk leiders en creatief producenten. Ook zij verdienen talentontwikkeling. De Metselaars zijn, net als hun artistieke evenknieën, eigenzinnige denkers met ambitie, nieuwsgierig en ondernemend. Samen onderzoeken ze nieuwe werkvormen en -processen, binnen en buiten bestaande kaders. De spiegeling aan elkaar blijkt voor hun ontwikkeling van het grootste belang. De Metselarij staat open voor het hele veld en is gratis.

Elke 4 weken komt iedere groep samen. De leerbehoefte bepaalt het programma. Regelmatig is dit intervisie, daarnaast zijn er masterclasses en trainingen. Metselaars organiseren zelf verdiepingsbijeenkomsten. Elk jaar tijdens Festival Cement vindt er een Metselarij XL plaats. Afgelopen Cement schreven de Metselaars tijdens die bijeenkomst met 30 jonge zakelijk leiders een brief aan de minister.

De Reflector

De Reflector is een samenwerkingsproject met het Domein voor Kunstcritiek. Jonge makers moeten in hun werkpraktijk nog leren omgaan met media en de oordelende pen van de criticus in het bijzonder. Jonge critici hobbelen nog van het ene slecht betaalde schrijfklusje naar het volgende blog en moeten veelal zonder vaste structuren en mentoren hun schrijfstem zien te ontwikkelen. De Reflector biedt tijd en ruimte en professionele begeleiding voor maker en criticus om elkaar gedurende een langere periode te volgen, elkaars werk van begin tot eind te leren kennen en er wederzijds op te reflecteren.

MAKERSTRAJECTEN

Om werk van nieuwe makers mogelijk te maken, te laten ontstaan en de juiste aandacht en bedding te geven is tijd en ruimte nodig. Daarom is Cement niet alleen een podium, maar ook een ontwikkelplek. Cement maakt tijd en ruimte voor zijn makers door het produceren van voorstellingen en het begeleiden van makers en hun teams op zakelijk en artistiek gebied.

Cement ziet en volgt makers vanaf een vroeg stadium. Er wordt al werk bekeken in het derde en vierde jaar op de kunstvakopleidingen en intensief gescout in Nederland en Vlaanderen. Een nieuwe generatie makers beweegt zich in een circuit van werkplaatsen, productiehuzen, festivals, eigen coalities of zelf georganiseerde pop-upplaatsen. De nieuwe generatie werkt dus (nog) niet op vaste plekken en het scouten van deze makers gebeurt dan ook overal. Studenten vinden via verschillende programma's een plek op het festival. Daarna is doorstromen mogelijk naar het reguliere programma, al dan niet na een intensievere kennismaking via De Troffel, De Werfplaats of De Broedplaats.

Cement is als kennisbron en raadgever in gesprek met veel makers. Cement spreekt jaarlijks uitgebreid met ongeveer 50 van hen. Deze gesprekken zijn heel waardevol voor makers én Cement, ook als er geen blijvende verbinding van komt. Ze helpen makers op weg en houden de blik van Cement op de nieuwste generatie breed.

Cementmakers

De maker en zijn of haar ontwikkeling vormen het uitgangspunt voor selectie. De selectie komt tot stand op basis van vooraf bekeken werk en een doorlopend gesprek tussen maker en festival over concept, ambitie, ideeën en drijfveren. Dat doorlopende gesprek voert Cement met veel meer makers dan getoond kunnen worden.

Selectie leidt tot een langdurige verbinding. Makers keren altijd terug: in 2020 spelen veel van hen voor een derde of zelfs vierde keer op Cement. Dat betekent dat zij daarna uitstromen en er in 2021 veel ruimte komt voor nieuwe gezichten en verhalen. Welke makers Cement selecteert, is nog niet bekend, maar de kans is groot dat ze al in het vizier zijn van de artistiek leider.

De keuze welke makers een plek vinden in het programma, ligt bij Cement. Dat vraagt om een secure benadering. Cement gaat bewust om met de functie als poortwachter. Transparantie over de werkwijze en het selectieproces zijn daarin belangrijk. Makers worden van begin tot eind zo veel mogelijk betrokken in de overwegingen van het festivalteam. Cement staat naast de maker en werkt op basis van gelijkwaardigheid. Cement laat zich voeden door makers, het veld en zijn omgeving, maar gelooft ook in het belang van het maken van keuzes, want een democratisch selectieproces creëert het risico van een weinig-zeggend eindresultaat. Op basis van kennis over het veld, inzicht in relevante ontwikkelingen en breed georiënteerde blik, vertrouwt Cement op zijn eigen selectie. Op Festival Cement zie je een uitgesproken actuele stand van zaken in de podiumkunsten.

Cementproducties

Jaarlijks maken 2 of 3 makers (collectieven) een Cement-productie. Door podium en productie aan elkaar te verbinden verkleint Cement de afstand tussen maken en delen, ontwikkelen en toetsen, vertellen en terughoren. Het maakt de hele keten van ontwikkeling mogelijk en zichtbaar, zoals bijvoorbeeld voor Eva Line de Boer.

Cement werkt niet met vaste formats voor ontwikkelingsplannen, maar daagt zichzelf uit om steeds te reageren op de actualiteit van een praktijk. Er is geen succesrecept, maar er zijn wel een aantal kernwaarden:

Vrijheid in medeverantwoordelijkheid. Makers zijn eigenaar van hun traject en kunnen alle vragen met betrekking tot hun ontwikkeling kwijt. Makertrajecten gaan verder dan enkel de ontwikkeling van het vakmanschap; het kan ook gaan over persoonlijk leiderschap, omgang met druk en verwachtingen of positionering in het veld. Cement bewaakt leervragen en schept ruimte om juist dát te doen wat spannend is, niet gefnuikt door productie- of premiëredruk.

Cementmakers zijn uitgesproken over voor wie ze maken en wat ze hopen teweeg te brengen bij de toeschouwer. Ze worden bevraagd op de ideale context rondom hun werk en geven deze mee vorm. Ze zijn beschikbaar en ontvankelijk voor dialoog met de toeschouwer als onderdeel van hun ontwikkeling. Cement daagt makers uit na te denken over hun propositie aan publiek. Niet pas achteraf, maar al in een vroeg stadium.

Procesbegeleiding. Cementmakers en producenten worden op zakelijk gebied begeleid door de zakelijk directeur en op artistiek vlak door de artistiek directeur. Daarnaast vormen coaching in de samenstelling van en werken in een team een belangrijk onderdeel van een voorstellingstraject.

Eigenaarschap begroting en bewustzijn Fair Practice. Cement maakt een maker zoveel mogelijk eigenaar van zijn begroting. Vooral in de voorbereidende fase is het van belang dat een maker consequenties van bepaalde keuzes/wensen in overweging neemt.

Intensieve(re) marketingbegeleiding. De marketingmedewerker begeleidt makers in de vertaling van plannen op het gebied van publieksbenadering en doelgroepen, naar praktisch uitvoerbare en in te zetten middelen. De komende jaren verplaatst de focus van de première naar de gehele marketinglijn.

Producentschap op maat. Iedere maker werkt met een eigen uitvoerend producent. Cement zoekt – via De Metselarij – een producent waaraan de maker zich voor langere tijd kan verbinden, of naar een productieleider specifiek voor het betreffende project.

MEERWAARDE

CEMENT IN DE (INTER)NATIONALE KETEN VAN TALENTONTWIKKELING

Ongekend talent tonen en talent ontwikkelen vraagt om stevige lijnen met het veld. Festival Cement heeft die. De pionierende aanpak in talentbegeleiding en de relatie tussen maker en publiek geven Cement een landelijke voortrekkersrol. Het festival is ingebed in het Zuiden, maar heeft een landelijke selectie die een landelijk publiek trekt. Ten slotte is het festival ook voor jonge Vlaamse makers een belangrijke springplank naar Nederland en brengt het Vlaamse programmeurs op de hoogte van het jongste talent uit Nederland.

Cement vervult een noodzakelijke rol in de landelijke, provinciale en gemeentelijke presentatie van en ontmoeting met jonge theater- en dansmakers. Het is een onmisbare schakel in de keten van talentontwikkeling. Cement is complementair aan alle spelers in het culturele krachtenveld. Tegelijkertijd bestaat er onderlinge afhankelijkheid en samenwerking met bijna al die spelers en partners.

Cement & Talentontwikkeling		
Kunstvakonderwijs	PLAN	Nederland
Fontys	Theaterfestival Boulevard	SoAP
- ACAPA	Theater Artemis	ViaZuid
- Academie voor Theater	DansBrabant	Over het IJ Festival
- DanceAcademy	Het Zuidelijk Toneel	Oerol
ArtEZ Muziektheater	Festival Circolo	Frascati
Academie voor Theater en Dans Amsterdam	De Nieuwe Vorst	Jonge Harten
HKU	Podium Bloos	Productiehuis Rotterdam
- Writing for performance	Parktheater Eindhoven	TENT
- Master Scenography	United Cowboys	Dansateliers
Studenten dramaturgie Brussel, Antwerpen, Utrecht	Makershuis Tilburg	Dansmakers
Toneelacademie Maastricht		Brakke Grond/ Beyond the Blackbox
Conservatorium Antwerpen		Domein voor Kunstkritiek/ De Reflector
RITCS	Talenthubs	Vlaanderen
KASK	WOLK	CAMPO
DasArts	Next	GRIP
Master Theater Maastricht	Mentortrainingen op provinciaal niveau	Drift
Koning Willem I College		de theatermaker
AKV St Joost		Toneelhuis
		Transparant
		Pianofabriek
		C-Takt
		Batard
		Beursschouwburg Brussel

Kunstvakonderwijs

Als festival voor de jongste generatie makers, begint het werk van Cement al tijdens de opleidingen. Het kunstvakonderwijs is de afgelopen jaren een grootafnemer van Cement-programma's en daarmee ook een belangrijke inkomstenbron geworden. Cement voorziet in behoeftes van studenten en opleidingen als plek waar praktijkoriëntatie, voorstellingsbezoek en gezamenlijke reflectie samenkomen.

PLAN

PLAN is sinds 2014 het Brabantse antwoord op het wegvallen van productiehuisen. Het hechte samenwerkingsverband tussen tien partners in vier steden is landelijk een voorbeeld. Cement is zowel producerende als presenterende partner binnen PLAN en heeft talentontwikkeling als kernopdracht. Op Cement komen alle PLAN-makers en partners samen. Cement faciliteert kritiek, gesprek, ontmoeting, programmeursbezoek, kennisoverdracht en is daarmee een onmisbaar podium binnen deze netwerkstructuur. De artistiek directeur is voor alle Cement-makers binnen PLAN gesprekspartner voor de weg die ze af (willen) leggen en de zakelijk directeur voorziet in coaching op het gebied van ondernemerschap. PLAN kan niet zonder de schakel Cement en Cement kan niet produceren zonder middelen vanuit PLAN.

Sinds de oprichting van PLAN was Cement producent en mentor van [REDACTED]

13 TalentHubs

PLAN functioneert in de context van TalentHub Brabant, waarin alle kunstdisciplines vertegenwoordigd zijn. In de TalentHub zijn naast PLAN nog vijf hubs actief in alle takken van de kunsten: muziek, documentaire/film/AV, letteren, visuele kunsten en design. Cement betreft makers uit de andere hubs actief door ze op te nemen in de Impact kijkgroep.

Daarnaast neemt Cement deel aan de mentortrainingen die binnen de TalentHub worden georganiseerd op initiatief van PLAN.

Nederland

Cement speelt ook een rol in de talentontwikkeling van makers buiten Noord-Brabant. De 'space orientated' makers van SoAP (Maastricht/Brussel) krijgen ruimte op Cement. Samen met ViaZuid (Limburg) vormt Cement het eerste aanspreekpunt voor Toneelacademie Maastricht. In coproductie met ViaZuid produceert Cement jaarlijks de afstudeervoorstelling van één student, die op basis van concept geselecteerd wordt.

Met een aantal landelijke spelers, zowel aan de producerende als aan de presenterende kant, vormt Cement een netwerk. Daarmee onderhoudt en benut Cement op maat gesneden banden om een breder perspectief op doorontwikkeling te bieden.

Vlaanderen

Het Nederlandse taalgebied en speelveld is klein. Vlaamse en Nederlandse makers en tendensen beïnvloeden elkaar van oudsher. Voor talentontwikkeling is dat niet anders. Het afgelopen decennium begaven makers zich meer en meer aan beide zijden van de grens. Festival Cement is met zijn positie precies tussen de Randstad en Vlaanderen een natuurlijk knooppunt.

De belangrijkste Vlaamse talentontwikkelaars rekenen op Cement als podium. Cement is het 'portaal' naar het Nederlandse veld en toont vaak exclusief de interessantste, prille Vlaamse ontwikkelingen die nergens anders structureel te zien zijn, met uitzondering van partner en coproducent de Brakke Grond in Amsterdam. Ook andersom is de werking exclusief. Er verzamelen zich veel Vlaamse programmeurs om jong Nederlands werk te zien op Cement.

Met Vlaams cultuurhuis de Brakke Grond is er vanaf 2021 een programmalijn rond transdisciplinair werk van kunstenaars die de bestaande conventies openbreken en experimenteren met hybride vormen. Bij de Brakke Grond vindt dit werk jaarlijks zijn weg naar publiek in het *Beyond the blackbox* programma en ook op Cement is veel werk te zien dat zich kenmerkt door vormen die nog geen naam hebben.

“ Festival Cement is voor mij, als Vlaamse cultuurjournalist, een ideaal platform om vernieuwend Nederlands (maar ook Vlaams en internationaal) werk te zien, ook veel makers op korte tijd. Door de informele sfeer raak je snel aan de praat met artiesten, maar evengoed met andere podiumprofessionals, onder meer tijdens het uitgebreide contextluik. ██████████

CEMENT IN DE REGIO

Cement & Regio	
Noord-Brabant	's-Hertogenbosch
PLAN Fontys Hogeschool voor de Kunsten Talenthubs Noord-Brabant De Nieuwe Vorst We Are Public De Lievekamp (Oss) De Speeldoos (Vught) De Blauwe Kei/Noordkade (Veghel)	Gemeente 's-Hertogenbosch WerkWarenhuis Verkadefabriek Babel Artemis Theaterfestival Boulevard Pand 18 DOCIS Quiet Community I Am Expat Theater aan de Parade Academie voor Beeldvorming Vrijwilligers en gastgezinnen Basis- en middelbaar onderwijs Volksuniversiteit

Provincie Noord-Brabant

Cement wordt sinds de oprichting fors gesteund door de provincie. De rijkgeschakeerde en coöperatieve podiumkunstinfrastructuur bepaalt sinds 2013 mede het succes van Cement. Het is het enige festival van Nederland en Vlaanderen dat zich uitsluitend richt op het tonen van jonge makers en hun ontwikkeling. Festival Cement maakt Noord-Brabant tot een logisch punt van samenkomst voor makers, professionals en publiek uit heel Nederland en Vlaanderen. Het festival heeft een magneetwerking; een groot deel van het publiek komt als vanzelfsprekend jaarlijks ten minste één keer naar Noord-Brabant om zich onder te laten dompelen in nieuwe podiumkunst.

Het festival verrijkt het aanbod in de provincie. Jonge makers vinden nog moeilijk hun plek op de podia in Noord-Brabant, maar worden via Cement toch zichtbaar en toegankelijk voor het Brabantse publiek. Cement zet samen met podia in Tilburg, Vught, Veghel en Oss een programma op voor hun avontuurlijkste bezoekers. Samen reizen zij naar Cement.

De vestiging van het festival in Noord-Brabant verrijkt ook de festivalervaring. Een groot deel van de bezoekers reist om het festival te bereiken. Onderweg ebt de druk van werk en thuis weg, het festival is een welkome afwisseling en geeft ruimte om even adem te halen.

De magneetwerking van Cement (aangesterkt door het PLAN-partnerschap) trekt niet alleen publiek, maar ook makers naar Brabant, [REDACTED]. Na het doorlopen van een meerjarig traject bij Cement en binnen PLAN, vestigt zij haar gezelschap House of Nouws in Tilburg.

In Pand18 in 's-Hertogenbosch deelt Cement dagelijks ruimte met collega-instellingen Theaterfestival Boulevard, Kunstbende Noord-Brabant en Jazz in Duketown. Theater Artemis is de buurman. Boulevard en Artemis zijn mede-partner in PLAN, wat leidt tot intensieve samenwerking op het gebied van talentontwikkeling. De gezamenlijke Broedplaats is een uitgelezen kans om makers naar 's-Hertogenbosch te halen en bezoekers het jaar rond te betrekken.

De podiumfunctie van Cement is een rijke aanvulling op en versterking van het Bossche aanbod. Tijdens het festival verspreidt het festival zich over locaties in de hele stad, zowel rond als in het historisch centrum. Het laat een tegengeluid horen tegen de gevestigde orde in de vorm van uitdagend, jong en bevragend artistiek werk.

Cement zet zich in om Bosschenaren met diverse achtergronden te betrekken bij het festival. Het maakt podiumaanbod toegankelijk voor mensen met een kleine beurs door deel te nemen aan *Geef een Toegift* en programma aan te bieden aan de *Quiet Community*. *I Am Expat* promoot het Language- no-Problem programma van Cement onder expats in de stad. De Volksuniversiteit biedt een cursus theaterkijken aan in samenwerking met Cement. Banden met Bossche organisaties met dezelfde waarden, maar andere doelen, worden aangehaald. Denk aan conceptstores die nieuwe makers in de spotlight zetten, Social Label dat een podium biedt aan jonge designers met oog voor duurzaamheid of eigentijdse en brutale stadsbrouwerij Jongens van de Wit. De bibliotheek maakt een thematafel rondom Cement. Daarnaast zijn er jaarlijks 15 gastgezinnen die makers tijdens het festival een slaapplek bieden. Ook zijn er elk jaar ongeveer 30 vrijwilligers die zich actief inzetten als publieksbegeleider, technische hulp, aanspreekpunt en meer. Tot slot zijn er de 40 Kijkgasten van het Impacttraject.

Komende jaren onderzoekt Cement de meerwaarde van het festival en jonge makers voor het bedrijfsleven. Dat gebeurt door zakelijke arrangementen op maat tijdens het festival en het koppelen van makers aan bedrijven op basis van hun kwaliteiten. Denk aan workshops presenteren, conceptontwikkeling en stemgebruik of bewegingsclinics als teambuildingsactiviteit.

COMMUNICATIE EN PUBLIEKSWERKING

PUBLIEK

Het publieks- en verdiepingsprogramma van Cement bereikt jaarlijks gemiddeld 4000 bezoekers tijdens het festival en daarnaast nog eens zo'n 4000 bezoekers gedurende het jaar. Het huidige Cementpubliek bestaat uit vakgenoten en kunstvakstudenten uit heel Nederland en Vlaanderen en regulier publiek dat voornamelijk afkomstig is uit 's-Hertogenbosch en omgeving. De gemiddelde leeftijd van Cementbezoekers ligt relatief laag, namelijk tussen de 26 en 35 jaar. 90% van de bezoekers is hoger opgeleid. Bezoekers hebben financieel voldoende ruimte om geld te besteden aan cultuurbezoek. In publieksonderzoek geven bezoekers aan dat ze naar Cement komen omdat ze graag de nieuwste theater- en dansvoorstellingen bekijken, nieuwe talenten aan het werk zien en graag proeven van de sfeer tijdens het festival. Publiek roemt de Cementsfeer die "persoonlijk, open, ongepolijst, maar goed verzorgd" is. Het WerkWarenhuis (sinds 2019 het nieuwe festivalhart) is unaniem als meer passend bij de Cement-identiteit bestempeld.

Cement heeft en zoekt *toegewijd en aandachtig* publiek. Dat is iets anders dan *ingewijd of geoefend* publiek. Bij Cement krijgt het publiek de mogelijkheid om makers en hun ontwikkeling te volgen. Als bezoeker word je betrokken bij het programma. Bezoekers van Cement krijgen als het ware een backstage-pas aangereikt. Ze duiken zo diep als ze zelf willen in het festivalaanbod.

Sinds 2014 ligt de bezettingsgraad van Cement hoog (rond de 80%). In 2019 was er een terugval, gelukkig met aanwijsbare reden. Dat jaar verplaatste Cement van de Verkadefabriek naar het WerkWarenhuis als nieuw festivalhart, introduceerde het nieuwe marketingmiddelen zoals het eerste Makersboek, en nam het voor het eerst de verkoop en ticketing in eigen hand. Het zijn allemaal duurzame en belangrijke investeringen die eenmalige een grote tijdsinvestering vroegen. Daardoor is minder publiekswerk en -verving verricht, wat terug te zien was in de bezoekersaantallen.

Cement ambieert geen groei in aanbod, maar wil wel nieuw publiek bereiken. Het doel is daarom om in 2024 een nog hogere bezettingsgraad te behalen.

Afgelopen jaren zijn contacten en verbindingen met **vakgenoten en kunstvakopleidingen** gelegd. Een aantal opleidingen heeft Cement vast opgenomen in het curriculum. De komende jaren versterkt Cement de verbinding met opleidingen door nog meer programma op maat te maken en gezamenlijke lange lijnen uit te werken. In 2024 zijn er van elke kunstvakopleiding in Nederland en Vlaanderen ten minste één dag studenten aanwezig op Cement.

Cement werkt aan een **zakelijk publiek** via culturele arrangementen op maat. Een avond met een inleiding, twee voorstellingen, eten en drinken in het levendige festivalhart en een ontmoeting met een maker. In 2019 was er een pilot met een selecte groep zakelijke bezoekers. Deze ervaring vraagt om voortzetting en uitbreiding.

Cement heeft afgelopen jaren een **terugkerend publiek** opgebouwd. Om **nieuw publiek te bereiken**, werkt Cement samen met organisaties zoals de Quiet Community en Geef een Toegift. Het aanbieden van tickets of programma's via deze initiatieven vraagt om maatwerk: iemand die het niet gewend is om theater te bezoeken, kan extra hulp gebruiken om zijn bezoek te plannen en realiseren.

In samenwerking met de opleiding International Event, Music & Entertainment Studies (Fontys) zoekt Cement uit wat er nodig is om **leeftijdsgenoten van de makers uit de regio** naar Cement te trekken: 26-35 jarigen die wel een culturele interesse hebben, maar hun weg nog niet vinden naar Cement.

Cement is partner van CJP om ook **jongeren** aan te spreken. Zij zijn immers de makers van de toekomst. Bij Cement kunnen ze kunst ontdekken en voelen of de *scene* iets voor hen is. Ze worden onder andere bereikt via jongerenpanels en -groepen zoals HZTeam, lesgroepen van Babel en Kunstbende Noord-Brabant. Incidenteel zet Cement in op het bereik van het **basis- en middelbaar onderwijs in 's-Hertogenbosch**, afhankelijk van het aanbod. In het geval van een kinder- of jongerenvoorstelling wordt altijd gewerkt aan een totaalbeleving voor de jongste bezoekers om hen een onvergetelijke (eerste) theaterervaring te geven.

MARKETING

De marketingmiddelen van Cement zijn altijd ambachtelijk, speels, do-it-yourself en gelaagd. De middelen zijn aantrekkelijk, nodigen uit om er actief mee aan de slag te gaan en er een eigen verhaal mee te vertellen. Ga op de foto met Cement-iconen of stuur de thuisblijvers een ansichtkaart. Keuzes voor marketingmiddelen zijn altijd duurzaam.

's-Hertogenbosch kleurt in maart Cement-rood. Jaarlijks verschijnt Cement in de media. Theaterkrant.nl is vaste gast en recenseert première's. De website van Cement heeft 9000 unieke bezoekers per jaar. De nieuwsbrief heeft 1861 abonnees en via social media heeft Cement 5500 actieve volgers. De bekende marketingwegen hebben hun waarde bewezen en blijven dan ook onderdeel van de marketingstrategie van Cement.

Om de publieksbetrokkenheid te intensiveren en nieuw publiek aan te spreken, heeft Cement in 2019 het marketingteam gereorganiseerd. Het hoofd marketing richt zich hoofdzakelijk op verbinden. Het jaar rond verkent zij nieuwe relaties en breidt ze bestaande samenwerkingen met groepen en instellingen in en vlakbij 's-Hertogenbosch uit. Haar taak is het opzetten van maatwerk en het gidsen van publiek. Publiek leren kennen levert op de lange termijn een betere strategie op, bijvoorbeeld op het gebied van prijsdifferentiatie en social mediacontent.

PUBLIEKSWERKING

Bij Cement is er veel maatwerk en ligt de focus op verbinding. Publiekswerking en -werving gaan daarom hand in hand. Het verzamelen van (potentieel) publiek staat gelijk aan het verzamelen van verschillende blikken. Elke blik wordt daarin als even waardevol bestempeld. Cement maakt meer ruimte voor de stem van de bezoeker (óók de niet-professional). Het Impact-traject draagt daaraan bij.

Cement geeft elke bezoeker een unieke Cementbeleving. Iedereen gaat met een rijke ervaring naar huis. Per bezoeker vraagt dit om de juiste balans tussen de ongedwongen sfeer en het actief onderdompelen. Daarom gidst Cement bezoekers op persoonlijk niveau. Voor elke Cement-bezoeker is er een bekend gezicht en aanspreekpunt. Dat kan de coördinator van de Kijkkasten zijn, maar ook de vrijwilliger aan de infobalie, de vaste ticketverkoper, één bepaalde maker of de zakelijk directeur. Het hangt er maar net vanaf vanuit welke hoek je als bezoeker betrokken raakt bij het festival.

Cement vraagt graag iets terug van zijn publiek. Dat kan zijn in de vorm van een reactie op gezien werk, maar ook in de vorm van een slaapplek voor makers of afname van zakelijke arrangementen. Zo worden

bezoekers van Cement de Vrienden van Cement. Ze leren het festival en de makers steeds beter kennen. Aan die verbinding en verdieping bouwt Cement de komende jaren.

Daarnaast is het Impact-traject een uniek concept op het gebied van publiekswerking; 40 Kijkgasten zijn actief betrokken bij het Cement-programma en krijgen letterlijk een stem in het Impact-woordenboek. De Impact Meet-Up bereikt nieuw publiek dat specifiek in dit thema geïnteresseerd is.

CODES

Festival Cement onderschrijft de codes die zijn opgesteld voor de culturele sector, leeft deze na en draagt deze actief uit. Het is een belangrijke rol van Festival Cement om makers bewust te maken van het bestaan en het belang van deze codes.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Het bestuur van Festival Cement kent de Governance Code Cultuur en ziet actief toe op de naleving ervan binnen de organisatie van Festival Cement. Het bestuur houdt jaarlijks een evaluatie met de directie waarbij wordt nagegaan of de Code wordt nageleefd. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van directie en bestuurders zijn vastgelegd in een directie- en bestuursreglement.

FAIR PRACTICE CODE

Festival Cement betaalt zijn medewerkers volgens de CAO Toneel & Dans en baseert tarieven voor ingehuurde werkrachten op de CAO. Voor Festival Cement brengt dit geen extra kosten met zich mee de komende jaren, omdat er al jarenlang sprake is van eerlijke betaling, ook aan makers. Festival Cement biedt kostendekkende uitkoopsummen voor de speeldagen van makers. Coproductiebijdragen worden gebaseerd op gezamenlijk opgestelde begrotingen waarin duidelijk wordt weergegeven dat teamleden van makers fair worden uitbetaald.

Festival Cement communiceert transparant over financiële afspraken. In de zakelijke coaching van makers en binnen De Metselarij is de Fair Practice Code een vanzelfsprekend onderwerp.

CODE CULTURELE DIVERSITEIT & INCLUSIVITEIT

Festival Cement is zich bewust van zijn poortwachterschap in het culturele veld en doet er alles aan om zich zo breed mogelijk te blijven oriënteren in het selecteren van makers en samenstellen van programma. Festival Cement moet een weerspiegeling zijn van de huidige tendensen in het culturele veld. Dit betekent dat de programmering divers en meerstemmig is. De ervaring leert dat Cement altijd een breed en divers palet aan makers ondersteunt en toont. Festival Cement staat vanzelfsprekend actief open voor nieuwe vormen en uitingen die aan terrein winnen, zoals urban arts, cross overs tussen disciplines en sociaal-artistiek werk. Om blinde vlekken te voorkomen, verspreidt Cement de open oproep voor de Troffel komende jaren breder en via nieuwe netwerken, waardoor ook makers die nu nog niet de weg vinden naar Festival Cement de kans krijgen om van zich te laten horen. Hiervoor wordt hulp ingeschakeld van vakgenoten uit andere disciplines.

Openheid, betrokkenheid en ontmoeting zijn kernwaarden van Festival Cement. Iedereen moet zich welkom kunnen voelen bij Cement. Iedereen is even belangrijk. Het hele festivalteam draagt dit uit. Toch is het huidige publiek van Cement nog geen afspiegeling van de samenleving. Cement-publiek bestaat voor een groot deel uit kunstvakstudenten en vakgenoten, een vrij homogene groep. Cement neemt daarom een open houding aan richting de rest van zijn publiek en zoekt actief naar manieren om mensen te betrekken die niet gauw hun weg naar het theater vinden (Quiet Community, Kijkgasten, onderwijs, etc.). Bij de benadering van nieuwe groepen staat niet diversiteit, maar inclusiviteit centraal: Cement bevraagt instanties en mensen buiten het eigen werkveld en neemt hun visie mee om ruimte te creëren waarin ook nieuw publiek zich welkom voelt.

TOELICHTING BEGROTING

- 1 De beheerlasten zijn hoger dan afgelopen periode, vanwege een verplaatsing van de artistiek directeur en hoofd marketing van activiteiten- naar beheerlasten. Zij zijn het jaar rond actief; niet enkel voor het festival maar ook t.b.v. de coaching van makers en de verbinding van Cement met de stad.
- 2 De salarissen zijn berekend op basis van de CAO Toneel & dans. Er wordt jaarlijks gezien of de definitieve jaarbegroting salarisverhoging toelaat. Er is nu uitgegaan van een salarisverhoging voor het hele team (incl. ingehuurd krachten) per 1 januari 2021 en 1 januari 2023.
- 3 De kosten voor het kernprogramma bestaan volledig uit uitkoopsommen. Bij 20 makers (collectieven) per festival met elk gemiddeld 3 speeldagen (mogelijk met meer speelbeurten per dag bij korte performances of installaties), komt dit neer op een gemiddelde uitkoopsom van ruim €1000,- per speeldag.
- 4 Het Impact-traject wordt in elk geval t/m 2022 bekostigd uit middelen (€30.000,-/jaar) van het BankGiro Loterij Fonds.
- 5 De programmering groeit komende jaren niet. De verkoop van (duurdere) arrangementen stijgt wel, waardoor de inkomsten per ticket jaarlijks stijgen naar een gemiddelde kaartopbrengst van €10,23 in 2024 (t.o.v. €7,91 in 2019).
- 6 De zakelijk directeur van Cement heeft als taak om komende jaren meer sponsoring uit het bedrijfsleven te werven, voornamelijk in de vorm van materiaal en diensten.
- 7 (Mogelijke) coproducten zijn o.a. Het Zuidelijk Toneel, Over 't IJ, Walhalla, Frascati, de Brakke Grond en CAMPO. De grootte van de Cementproducties is variabel, daarom zijn ook de kosten en bijdragen van coproducten daaraan variabel.
- 8 De gastgezinnen staan garant voor overnachtingen ter waarde van minstens €6.000,-.
- 9 Begeleidingsbudgetten komen o.a. van PLAN en andere partnerorganisaties.
- 10 Cement ontvangt tot op heden jaarlijks donaties uit private fondsen als Stichting Dioraphte, Prins Bernhard Cultuurfonds en Stichting De Versterking. In 2020 zijn de inkomsten uit private fondsen €105.000,-.
- 11 Private inkomsten van particulieren komen uit donaties voor o.a. Geef een Toegift. Cement zet in op een kleine groei van particuliere bijdrage.
- 12 Cement vraagt een meerjarige festivalsubsidie aan voor 2021-2024 bij het Fonds Podiumkunsten.
- 13 Cement vraagt Provincie Noord-Brabant om een structurele bijdrage van €152.790,- per jaar voor de periode 2021-2024.
- 14 Voorheen ontving Stichting Cement van de Gemeente jaarlijks €48.750,- via structurele subsidie en daarnaast incidentele subsidie uit de regeling Landelijk Onderscheidend. Cement vraagt Gemeente 's-Hertogenbosch om een structurele subsidieverhoging van €25.000,- per jaar voor de periode 2021-2024.
- 15 Te verwachten incidentele subsidies van Rijksfondsen zijn o.a. productiesubsidies of nieuwe makers-subsidies van het Fonds Podiumkunsten voor specifieke activiteiten van Cement makers.
- 16 Betalende bezoekers zijn de directe (festival)bezoekers van Festival Cement.
Niet betalende bezoekers zijn bezoekers buiten het festival, bijvoorbeeld van De Broedplaats of Cement-producties op tournee, waarbij geen direct kaartverkoop plaatsvindt via Cement.
- 17